

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

II. ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО СІМ'Ї, РОДИНИ, ЛЮДЕЙ

ПРО СПРАВЖНЮ ДРУЖБУ

Бесіда

Мета. Виховувати дружні стосунки між школярами, розкрити перевагу добра над злом. Виховувати бажання жити в мирі й злагоді з рідними, близькими.

Хід бесіди

Вчитель:

Сьогодні ми поговоримо про те, які повинні бути стосунки між школярами в колективі. Двадцять сім учнів класу — це колектив. Вас багато, і всі такі різні. Одні дівчатка не схожі на інших дівчаток, одні хлопчики не схожі на інших хлопчиків. Та ще ж і дівчатка не схожі на хлопчиків. Ото так! А все це зветься — клас! А ще — колектив! А щоб цей колектив був дружний, треба, щоб кожен хлопчик і кожна дівчинка цього хотіли, прагнули до цього. Щоб не було, як у байці Л. Глібова «Лебідь, Рак і Щука». (*Читає вчитель.*) Я думаю, що у нашому класі не буде так, як у байці. Хто хоче бути Лебедем, Щукою, Раком? Ніхто! А чому? Бо між ними не було миру і злагоди. Тому віз залишився на місці. Не було ладу. А що таке лад? Мир, злагода і лад починаються з вашого дому, вашої сім'ї, з мами, тата і вас. Лад — це коли усі знають, що робити, коли, хто має слухатись і кого слухатись, кого шанувати, за що відповідати. Всі питання в сім'ї вирішують дружно, сім'єю, як бути і що чинити. Коли у родині лад і мир, їм радісно і добре живеться. І дім цей у пошані. А нема у сім'ї ладу, не буде і миру. Тоді буде горе. І в класному колективі повинен бути лад, мир і дружба між учнями. Запам'ятайте правила дружби:

- Дружба — це правда і чесність кожного.
- Поважай тих, з ким дружиш.
- Що вимагаю від друга, насамперед вимагаю від себе.
- Ніколи нікого не обманюй, не ображай.
- Будь терплячим, не засмучуйся через невдачу.
- Ти не кращий за всіх, але і не гірший за всіх!
- Успіху можна досягти тільки разом, в колективі. Частіше кажи: «Нумо дружити!».

Народ склав прислів'я про дружбу:

*Дружній череді й вовк не страшний.

*Які люди, таке й життя буде.

*В товаристві лад — усяк тому рад.

*Мир будує, війна руйнує.

*Друг старий кращий двох нових.

*Із ким поведешся, від того й наберешся.

*Один у полі не воїн.

*Дружба з роками не старіє, а міцніє.

*Нових друзів май, а старих не забувай.

*Добрий друг — що рідний брат.

Дуже важливо путь важкий пройти,

Друга вірного в житті собі знайти,

Втішити засмучену людину

І до щастя відшукать стежину,

Дружби перекинути мости,

Бо із другом завжди легше йти.

А щоб веселіш було нам крокувати,

Не забудьте усмішки з собою взяти.

Бо усмішка робить людину гарнішою,

Ввічливішою, красивішою, ніжною,

Ласкавою і трохи сором'язливою.

*Усміхайся, коли з кимось вітаєшся.

*Усміхайся, коли з кимось розмовляєш.

*Усміхайся, коли в тебе поганий настрій — і тобі одразу стане легше.

*Усміхайся знайомим і незнайомим людям.

*Усміхнися квітам, сонцю, незнайомим перехожим, і тоді усе на світі ти зробиш з другом зможеш.

ТУРНІР ЛИЦАРІВ

Змагання

Мета. Удосконалити навички поведінки культури за столом, в транспорті, побуті, театрі, на вулиці. Вчити правильно вживати слова ввічливості, дотримуватись правил етикету. Виховувати повагу до старших і молодших за себе.

Обладнання: напис: «Турнір лицарів ввічливості», плакат з написом: «Ніщо не коштує нам так дешево, не цінується так дорого, як ввічливість» (М. Сервантес).

Учитель:

Доброго дня, любі діти, шановні батьки та гості!

Вельмишановні лицарі та джентльмени, прошу вас з'явитися на клич фанфарних труб!

(Звучать фанфари. Лицарі та джентльмени (учасники команд) танцюють повільний вальс із дівчатками класу. Після танцю хлопці, провівши дівчаток на місця, шикуються командами.)

1-й ведучий:

Сьогодні у нас відбуватиметься турнір ввічливості лицарів і джентльменів.

2-й ведучий:

В ньому візьмуть участь наші однокласники, знавці правил ввічливості та гарного тону.

1-й ведучий:

Ми бажаємо їм успіхів у змаганні. Тож нехай переможе найсильніший!

2-й ведучий:

Знайомимо вас з журі конкурсу ...

Журі буде оцінювати конкурс за п'ятибальною системою.

1-й ведучий:

Турнір оголошується відкритим!

(Звучить музика).

I тур. Представлення команд.

1-ша команда

Назва: «Джентльмени»

Хай нині всміхнеться

Нам чесна удача,

Хай в душі западе

Святий турнір.

Від широкого серця

Усіх вас вітає

Відверта команда «Джентльмени».

2-га команда

Назва: «Лицарі»

Ми нині змагаємось

Дружно й завзято,

Прийміть ви вітання,

А ми клянёмось лицарями бути

І перемогу в боротьбі здобути!

(Учасники описують герби своїх команд. Журі підбиває підсумки, а учні декламують вірші-смішинки.)

Учень:

Джентльмени ми всі справжні,
Коли треба чергувать,
Для дівчат звільняєм місце
І не будеш заважать.

Учениця:

А коли йдемо в їдальню
Чи вертаємось у клас —
Ви чомусь всі раптом дружно
Місце не звільніте для нас.

Учень:

Нас учителька навчає
Бути чесними дітьми.
Щоб ми вирости і стали
Всі хорошими людьми.

II тур. Розминка.

1-й ведучий:

Кожній із команд я дам запитання. Питання до команди «Джентльмени»:

1. Кого в минулому називали лицарями? (*Лицарями називали людей сильних, відважних, сміливих.*)

2. Як вітали один одного середньовічні лицарі?

3. Хто вітається першим: чоловік чи жінка? Хто першим подає руку?

2-й ведучий:

Питання до команди «Лицарі»:

1. Яку людину називають лицарем в наші дні?

(*Лицарем в наші дні називають людину ввічливу, уважну, доброзичливу, чуйну.*)

2. Чим зустрічають дорогих гостей в Україні?

3. У дверях зіткнулись старші учні та молодші. Хто кого має пропустити?

(*Журі підбиває підсумки.*)

1-й ведучий:

Проведемо розминку із вболівальниками. Додайте потрібні слова у вірші:

1. Розтане льодяна глиба від слова теплого ... («*Спасибі!*»).

2. Зазеленіє старий пень, коли почує ... («*Добрий день!*»).

3. Якщо їсти вже не в силі, скажем мамі ми ... («*Спасибі!*»).

Надаємо слово журі.

III тур. Лицарські манери.

Завдання № 1. «Чарівні слова».

1-й ведучий:

Ввічлива, вихована людина завжди вживає «чарівні слова». З їхньою допомогою ми можемо будь-якій людині допомогти повернути хороший настрій. За кожне «чарівне слово» команда отримає один бал.

(Журі підраховує кількість названих ввічливих слів, виставляє бали.)

Завдання № 2. «Як ми їмо».

А) По одному учаснику з команди, сидячи за столом, мають правильно випити чай, посолодивши його.

Б) По одному учаснику з команди мають випити компот із вишень з кісточками.

(Журі оцінює конкурс).

Завдання № 3. «Ми йдемо в театр».

1-й ведучий:

Питання до команди «Джентльмени»:

За скільки хвилин до початку спектаклю треба прийти?

2-й ведучий:

Питання до команди «Лицарі»:

Як бути з морозивом, якщо ти не встиг його з'їсти, а дзвінок уже позвав тебе в зал для глядачів?

Завдання № 4. «Сервірування столу».

1-й ведучий:

Запрошуємо по одному учаснику від кожної команди.

Представник команди «Джентльмени» має поставити прибори для закусконого столу.

2-й ведучий:

Представник команди «Лицарі» має поставити прибори для чайного столу.

(Оцінки журі.)

IV тур. Конкурс капітанів.

Ведучий:

Капітани повинні знайти помилки та обґрунтувати їх.

Завдання для капітана команди «Лицарі»:

«Добрый день!» — казати треба.

Знаєм добре ми це всі.

Одні кажуть все, аж зайве,

Інші ходять, мов німі.

(Капітан команди «Лицарі» знаходить помилки і обґрунтовує свою відповідь.)

Завдання для капітана команди «Джентльмени»:

У наш час, в який живемо,
Важко завжди щось знайти.
Ми на партах написали:
«Меблі треба берегти!»

(Капітан команди «Джентльмени» знаходить помилки і обґрунтовує свою відповідь. Журі оцінює конкурс.)

У тур. «Лицарі та джентльмени схрестили шпаги».

Представники команд ставлять один одному запитання, підготовлені вдома.

Ведучий:

Наш турнір підходить до кінця. Просимо журі підбити підсумки.
(Учні класу виконують пісню на мотив пісні «Вчать у школі».)

1. Кожен з нас, напевно, зна,
Що на світі є слова,
В них вимова, в них вимова чарівна,
Бо найкращі ці слова, / *Двічі*
Бо найкращі, бо найкращі ці слова.
2. Ти «спасибі» слово знай
І його ти промовляй,
Це слівце теж чарівне, теж чарівне,
Треба дякувати за все, / *Двічі*
Треба дякувати, дякувати за все.
3. Кожен день ідем ми в клас
І вітає вчитель нас.
«Добрий день!» звучить щодня, звучить щодня.
Незабутні ці слова, / *Двічі*
Незабутні, незабутні ці слова.
4. І «будь ласка» говори,
Ти його не пропусти,
Бо допоможе це тобі, це тобі
Бути ввічливим в житті, / *Двічі*
Бути ввічливим, ввічливим в житті.
5. Ось і пісенька уся
Про чарівні ці слова.
Ти про них не забувай, не забувай,
Коли треба, їх згадай, / *Двічі*
Коли треба, коли треба, їх згадай.

Учитель:

Дорогі друзі! От і завершився наш турнір. Але ми знаємо, що ніколи не зникнуть з нашої землі мужні, благородні люди, які здатні завжди прийти на допомогу, захистити слабших, люди сильні, сміливі та благородні — справжні лицарі.